

Bratislava, 27. júla 2023

El Niño opäť udrie, ceny potravín vyletia hore

Poveternostný jav je čoraz väčšou hrozbou pre poľnohospodárstvo, vráti sa v druhej polovici roka a dôsledky pocítíme na drahších surovinách.

Poveternostný jav El Niño sa znovu objaví už v druhej polovici roka 2023, čím ešte posilní účinky zmeny klímy. V indicko-pacifickom regióne spôsobí od štvrtého štvrtého veľké horúčavy a suchá, čo sa výrazne odrazí na cenách komodít. Pocítíme ich už v roku 2024. „*Prognózy spoločnosti Coface poukazujú na veľké neistoty v strednodobom horizonte v prípade niektorých poľnohospodárskych komodít, najmä obilnín, cukru, palmového oleja, citrusových plodov, a na významné riziká pre potravinovú bezpečnosť v niektorých regiónoch sveta,*“ upozorňuje generálny riaditeľ Coface Slovenská republika a Česko Ján Čarný. Nadnárodná spoločnosť je globálnym lídrom v poistení pohľadávok firiem a manažovaní ich kreditného rizika.

Fenomén El Niño

Južná oscilácia El Niño je oceánsko-atmosférický jav, ktorého pôvod spočíva v abnormálnych zmenách teploty povrchovej vody v strednom a východnom Tichomorí (pobrežie Latinskej Ameriky). Zahŕňa dva protichodné javy (La Niña a El Niño), ktoré sa historicky vyskytujú každé 2 až 3 roky. La Niña prináša chladnejšie a vlhšie počasie, zatiaľ čo El Niño prináša teplejšie a suchšie počasie.

Prebiehajúci El Niño však prichádza menej ako rok po poslednej epizóde La Niña, teda oveľa skôr, čo naznačuje zvýšenie frekvencie tohto typu poveternostných javov, ktoré môžu mať z dlhodobého hľadiska škodlivé následky. Poruchy počasia El Niño, ktoré ovplyvňujú celú indicko-pacifickú oblasť, totiž vedú k vlnám horúčav a suchám. El Niño má tendenciu zosilňovať negatívne účinky klimatických zmien v Ázii a Tichomorí, južnej a východnej Afrike a v Amerike. Európa, Blízky východ a severná Afrika sú tohto javu ušetrené.

Kľúčoví pestovatelia sú pod tlakom

Brazília, ako najväčší svetový výrobca cukrovej trstiny, sóje, kávy a pomarančov, ale aj India (druhý najväčší svetový výrobca ryže, pšenice, cukrovej trstiny a zemiakov), Indonézia (najväčší výrobca palmového oleja a tretí najväčší výrobca ryže) či Austrália (štvrtý najväčší výrobca jačmeňa a repky olejnej na svete) budú pravdepodobne obzvlášť ohrozené a ich poľnohospodárske výnosy klesnú.

„*Horšia úroda bude vyvíjať tlak na poľnohospodársko-potravinárske hodnotové reťazce ako celok a rok 2024 bude pravdepodobne rokom extrémneho napätia medzi ponukou a dopytom v tomto sektore,*“ konštatuje Ján Čarný. Narušenia budú mať totiž negatívny vplyv na produkciu hlavných exportných krajín, najmä Austráliu, Brazíliu a USA, ako aj na demograficky kritické miesta, ktoré by mali byť potravinovo sebestačné, teda Čína a India. Tlak na dodávky bude preto dvojaký.

Ceny potravín porastú

„*Nebude prekvapením, ak ceny potravín v roku 2024 porastú. Príklad juhovýchodnej Ázie je toho relevantnou ilustráciou,*“ hovorí Ján Čarný. Rôzne epizódy El Niño za

posledných 20 rokov viedli vo všeobecnosti k inflačným tlakom na ceny potravín v tomto regióne. Rizikovou komoditou je najmä ryža, ktorá tvorí 60 % domácej spotreby obilnín v regióne a ktorá je veľmi citlivá na účinky El Niño. Jej pestovanie je pritom náročné na vodu, no oblasť bude trpieť nízkym množstvom zrážok. Okrem toho je váha potravín v regionálnych indexoch spotrebiteľských cien značná (približne 40 %), čo vyvoláva obavy z prudkého nárastu inflácie v strednodobom horizonte.

S cenami vzrastie aj riziko nepokojov

„Krajiny, v ktorých prevláda poľnohospodársky sektor, by mohli utrpieť značné straty príjmov a zamestnanosti,“ podotýka. Napríklad Indonézia, kde poľnohospodárstvo tvorí 13 % HDP a 32 % pracovných miest, by tak mohla pocítiť negatívny vplyv El Niño na produkciu ryže a palmového oleja. V strednodobom horizonte pritom krajinu čakajú dôležité politické udalosti: prezidentské, parlamentné a senátne voľby sú v krajine naplánované na február 2024. „Hospodárske ťažkosti spôsobené neistým počasím by preto mohli mať veľký vplyv na stabilitu krajiny. Na druhej strane, exportné krajiny, ktoré budú menej postihnuté výkyvmi počasia, by mohli profitovať z vyšších cien poľnohospodárskych komodít,“ dodáva Ján Čarný.

KONTAKT PRE MÉDIÁ:

Slávka Boldocká - 0918805510, slavka@mediamedia.sk

Coface: for trade – Stavíme obchod spoločne

70 rokov skúseností a precízne vybudovaná sieť urobili spoločnosť Coface ikonou v oblasti úverového poistenia, riadenia rizík a globálnej ekonomiky. S ambíciou stať sa najúspešnejším globálnym obchodným poisťovacím partnerom v priemysle, odborníci spoločnosti Coface pracujú v rytme svetového hospodárstva a podporujú 50 000 klientov pri budovaní úspešných, rastúcich a dynamických podnikov. Služby a riešenia skupiny chránia a pomáhajú spoločnostiam prijímať kreditné rozhodnutia s cieľom zlepšiť ich schopnosť predávať na domacom aj exportnom trhu. V roku 2017 spoločnosť Coface zamestnávala ~4 100 ľudí v 100 krajinách a zaznamenala obrat vo výške 1,4 miliardy EUR.

www.coface.com

COFACE SA. je kótovaná na Euronext Paris – Compartment A
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

